



Працюємо для людей  
Працюємо для України

Засновано в 1991 році

№41 (1565) 6 жовтня 2021 р.

• Тижнева газета •

## Шановні служителям закону!

Відстояти законні інтереси, захистити права в суді, відновити справедливість – це робота людей, що представляють професію, престиж і відповідальність якої постійно зростає. Напевно, немає такої сфери діяльності, жодного підприємства або організації, які б зуміли обійтися без консультації юриста. Праця правознавця визнана суспільством.

На Хмельницькій АЕС юридична служба у глибокій пошані, бо фахівці цього напрямку пильнують Закони,

## 8 жовтня – День юриста

глибоко володіють професійними знаннями, відстоюють інтереси колективу.

На високу оцінку заслуговує активна участь правознавців ХАЕС у поширенні правових знань, посиленні соціального захисту громадян.

Є переконання, що високий професіоналізм, усвідомлене почуття відповідальності допоможуть вам здобути ще більшу повагу в громаді, підвищити його довіру до вашої діяльності.

Свою багатогранною діяльністю ви активно сприяєте руху України по шляху побудови демократичної

держави європейського типу, найбільшою цінністю якої є верховенство права, утвердження і забезпечення прав і свобод людини.

Сердечно зичимо щастя, здоров'я, невичерпної енергії, плідної праці, успіхів у благородній справі утвердження ідей верховенства права, справедливості, гуманізму і добра!

**Андрій Козюра,**  
генеральний директор Хмельницької АЕС  
**Михайло Гук,**  
голова ППО ХАЕС

## ПЛАНОВЕ ЗАВДАННЯ ІЗ ВИРОБНИЦТВА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ У ВЕРЕСНІ ВИКОНАНО НА 104,9%

Хмельницька атомна електростанція у вересні поточного року виконала планове завдання з виробництва електроенергії на 104,9%. За дев'ять місяців поточного року виконання планового завдання становило 105%.

У вересні Хмельницькою АЕС вироблено 1374,3 млн кВт\*год електроенергії при плані 1310 млн кВт\*год.

Зокрема, першим енергоблоком Хмельницької АЕС продукуювано 726,2 млн кВт\*год електроенергії, другим – 648,1 млн кВт\*год електроенергії.

Коефіцієнт використання встановленої потужності (КВВП) у вересні поточного року становив 95,44%: першого енергоблока – 100,86%, другого – 90,02%.

З початку року ХАЕС вироблено 8 852,2 млн кВт\*год електроенергії. Зокрема, першим енергоблоком вироблено - 3 538 млн кВт\*год електроенергії, другим – 5 314,2 млн кВт\*год.

З початку експлуатації Хмельницька АЕС виробила 321 421 млн кВт\*год електроенергії. Перший енергоблок виробив – 207 850,6 млн кВт\*год електроенергії, другим – 113 570,4 млн кВт\*год.

Радіаційний стан на промисловому майданчику та у прилеглих регіонах не зазнавав змін, знаходиться на рівні, який відповідає нормальній експлуатації енергоблоків, і не перевищує природних фонових значень.

## ДО РОБОТИ В ОСІНЬО-ЗИМОВИЙ ПЕРІОД ГОТОВІ

З 27 по 30 вересня на Хмельницькій АЕС працювала комісія Дирекції з виробництва та нагляду за безпекою ДП «НАЕК «Енергоатом» та Державної інспекції з енергетичного нагляду України Південно-Західного регіону, які перевіряли готовність атомної станції до осінньо-зимового періоду (ОЗП) 2021-2022 років.

Хмельницька АЕС першою із вітчизняних атомних електростанцій пройшла цю перевірку. Підбиваючи підсумки, директор департаменту відомчого нагляду ДП «НАЕК «Енергоатом» Олександр Богун зазначив, що

ХАЕС добре підготувалася до осінньо-зимового періоду і суттєвих зауважень, які можуть вплинути на роботу енергопідприємства немає.

Підтвердив готовність ХАЕС до несення навантаження у ОЗП і начальник відділу нагляду Південно-Західного регіону – головний державний інспектор з енергонагляду Юрій Плюшко: «При перевірці ми звертали особливу увагу на технічний стан обладнання з підготовки до несення навантаження в ОЗП. За результатами перевірки можна констатувати, що Хмельницька

АЕС до роботи в осінньо-зимовий період готова».

Як підсумок роботи комісії складено акт, у якому надані рекомендації та зроблені відповідні висновки. «Ототочний висновок щодо готовності Хмельницької АЕС до роботи в ОЗП буде зроблено центральною комісією Енергоатому на підставі акту перевірки, виконання наданих рекомендацій і усунення зауважень, які відображені в акті за результатами перевірки», - резюмував Олександр Богун.

Власна інформація

## ПЕРЕВІРИЛИ ЯДЕРНУ ТА РАДІАЦІЙНУ БЕЗПЕКУ



На Хмельницькій АЕС працювала комісія Північно-західної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки Державної інспекції ядерного регулювання України (ДІЯРУ).

Комісія розглянула стан виконання вимог законодавства, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки; виконання умов ліцензій та інших документів дозвільного характеру; забезпечення радіаційної безпеки та радіаційного захисту; аварійну готовність та здатності до ліквідації наслідків радіаційної аварії; дотримання вимог експлуатаційної та технологічної документації; реалізацію повноважень посадовими особами, до службових обов'язків яких належить виконання організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням радіаційної безпеки; функціонування системи

підготовки, навчання та проведення перевірки знань з радіаційної безпеки; відповідність фактичного обсягу та характеристик джерел іонізуючого випромінювання даним їх обліку, інвентаризації та звітності.

За словами заступника головного інженера із ядерної і радіаційної безпеки ВП ХАЕС Віталія Литуса, інспекція перевірила також виконання рекомендацій, які були надані у попередньому році. На зустрічі з керівництвом Хмельницької АЕС було обговорено найближчі плани. За результатами перевірки буде складено відповідний акт.

Такі перевірки здійснюються щорічно, забезпечуючи реалізацію державної політики у сфері безпеки використання промислових джерел іонізуючого випромінювання.

## ВІДБУЛАСЬ НАРАДА ЩОДО БУДІВНИЦТВА КОМПЛЕКСУ З ПЕРЕРОБКИ РАДІОАКТИВНИХ ВІДХОДІВ

29 вересня на Хмельницькій АЕС за участі замовника проекту ВП «Атомпроектінжиніринг», генерального підрядника ТОВ «Атоммонтажсервіс», фахівців атомної станції відбулася нарада з питань будівництва комплексу переробки радіоактивних відходів (КПРВ).

На нараді розглянули питання щодо стану робіт на спорудженні КПРВ, комплектації основного та допоміжного обладнання.

За словами т. в. о. заступника генерального директора з капітального будівництва ВП ХАЕС Юрія Черненка, зараз триває етап укладання бетонного фундаменту, наразі, здійснюється його армування.

Розглядалися під час робочої наради також питання щодо своєчасного надання проектною документації. Зокрема, йдеться про авторський нагляд, який дозволить оперативно розв'язувати питання

проекування вже під час безпосереднього виконання робіт.

Будівництво і введення в експлуатацію КПРВ дозволить забезпечити переробку і доведення радіоактивних відходів (РАВ) до стану, придатного для тривалого зберігання відходів та відправку для захоронення на спеціалізованих підприємствах поводження з РАВ. Початок дослідної експлуатації КПРВ заплановано на 2023 рік.

Забезпечення переробки технологічних РАВ АЕС у продукт, придатний для транспортування і довгострокового безпечного зберігання або захоронення, демонструє суспільству спроможність атомників дотримуватись фундаментального принципу безпеки поводження з РАВ, і є необхідною умовою для стійкого та безпечного розвитку ядерно енергетичного комплексу України.

## ХАЕС: ДЕНЬ ЗА ДНЕМ



5 жовтня станом на 8 годину енергоблок №1 Хмельницької АЕС працював на потужності **1014** МВт. За попередню добу енергоблоком вироблено **24,29** млн кВт\*год електроенергії, а з початку місяця –

**97,72** млн кВт\*год електроенергії.

Енергоблок №2 Хмельницької АЕС працював на потужності **799** МВт (згідно з диспетчерським графіком). За попередню добу енергоблоком вироблено **19,15** млн кВт\*год електроенергії, а з початку місяця – **79,09** млн кВт\*год електроенергії.

Радіаційний стан на промисловому майданчику та у прилеглих регіонах не зазнавав змін, знаходиться на рівні, який відповідає нормальній експлуатації енергоблоків, і не перевищує природних фонових значень.

# СИЛИ СПОРТИВНІ – ТО Й РЕМОНТИ НАДІЙНІ

Начальника цеху з ремонту тепломеханічного устаткування турбінного цеху енергоремонтного підрозділу Хмельницької АЕС Романа Мельника знаю майже два десятиліття. Коли виникла потреба розповісти читачам газети про хід чергової ремонтної кампанії у турбіноному відділенні, помітив таку особливість, що Романа Григоровича важко застати у робочому кабінеті. Більшу частину робочого часу фахівець проводить на території машзалу, де його підопічні займаються лагодженням різних систем та агрегатів турбінного відділення. Зазвичай лагодяться циліндри високого та низького тиску, підшипники, проводяться інші важливі операції. Багато уваги приділяється усуненню наявних та можливих дефектів. Всі технологічні операції, які здійснюють працівники цеху, ретельно контролюються Романом Григоровичем. Він розуміє відповідальність, яка лежить на колективі, вірить у людей, загартованих ремонтами.

Коли цього року на першому енергоблоці ремонтна кампанія добігала кінця, Роман Григорович зустрівся із начальниками трьох його підпорядкованих дільниць, щоб вкотре пересвідчитись у надійності проведених ремонтних робіт, бо під час вихідних має намір взяти участь в унікальному легкоатлетичному пробігові Chornohora Sky Marathon в районі селища Ясиня Рахівського району Закарпатської області. Коли гарно попрацював – маєш право на змістовний відпочинок.

За словами Романа Григоровича, той спортивний захід зібрав велику кількість прихильників здорового способу життя із різних куточків нашої держави та близького зарубіжжя. На 25 кілометрову трасу вийшло більше семисот учасників.

У «архіві» спортивних досягнень Романа Мельника стартує у легкоатлетичних пробігах півмарафону в таких містах як Київ, Львів, Івано-Франківськ, Рівне, Іршава, Дрогобич, Вараш. В цьому році Роман брав участь у 5-ти трейлових забігах в Карпатах: «Гуцул-Трейл» із стартом в селі Вишенька, чемпіонат Ук-

раїни серед гірського бігу зі стартом в місті Славське, «Бука-Милі» із стартом у Ворохті.



- Враження від участі у легкоатлетичному пробігові неймовірні, - розповідає Роман Мельник, - сили додавало те, що поряд з тими, кому вже виповнилося шістьдесят і більше років, було чимало молодих спортсменів. Вони з повагою ставились до нас - «сивочолих», що зумили «намотати» тисячі кілометрів за роки занять фізкультурою та спортом. Перед кожним учасником змагань ставилось завдання подолати трасу із підйомом та спуском із гори Петрос. Висота Петроса над рівнем моря – 2020 метрів. Схили, а саме західний та південно-західний надзвичайно круті; північний та північно-східний – уривисті. У гарну погоду з Петроса відкривається захоплююча панорама навколишніх гір – чудовий краєвид на Чорногірський масив, який тягнеться на три десятки кілометрів - від Говерли до Піп Івана. Мимоволі пригадалось дитинство, яке пройшло у передгір'ї Карпат – селі Вікторів Галицького району на Івано-Франківщині.

Свого часу випала нагода проявити себе в унікальному атлетичному пробігові «Втеча з Міжгір'я», який проходив біля села Петрівка – колишньої резиденції сумно відомого четвертого президента України Януковича. Перед стартом організатори спортивного дійства надали можливість всім бігунам оглянути територію Міжгір'я, житлові та господарські споруди. Романа Мельника вразила жага можновладців до розкішного життя, у той час як велика кількість громадян у державі ледь зводить кінці з кінцями.

У розмові Роман Мельник пригадав, що пристрасть до бігу багатокілометрових дистанцій сформувалась ще у шкільні роки. Коли продовжив навчання у енергетичному технікумі, то зразу ж повернув увагу до себе тренера з легкої атлетики. Опанування основ спортивного бігу тепер проходило, як мовиться, на твердому підґрунті. Роман Мельник захищав спортивну честь навчального закладу на різних за статусом змаганнях. Гарна спортивна форма допомогла Роману під час служби у війську.

Коли доля закинула Романа Мельника до Нетішина, де тривало будівництво першого енергоблоку, він і тут не зраджував захопленню фізкультурою та спортом. Неповторні місцеві краєвиди сприяли захопленню. Роман Григорович облюбував для себе два основних маршрути для постійних легкоатлетичних мандрівок. Один пролягав до Голубих озер села Полян, а інший - через ліс до села Бадівка. Цій традиції він не зраджує й досі. Коли трапляється нагода, з великим задоволенням грає у футбол. Багато років поспіль захищав спортивну честь енергоремонтного підприємства у змаганнях із різних видів спорту. Серед досягнень фізкультурника - перше місце у багатоборстві серед ветеранів ХАЕС.

Роман Мельник не любить хизуватись своїми спортивними досягненнями, але одна з відзнак прикрашає його робочий кабінет – Сертифікат про нагородження відзнакою «Лицар спорту ВП «Хмельницька АЕС». Ця нагорода є уні-

кальною, бо виготовлена обмеженим тиражем і вручається справжнім пропагандистам фізкультури та спорту.

На Хмельницькій АЕС Роман Григорович трудову біографію розпочинав із просади майстра цеху централізованого ремонту, а 2005 року очолив дільницю. Саме тоді почали змінюватись підходи організації проведення ремонтів, акцент робився на збільшенні обсягу робіт



власними силами. Перебуваючи на посаді начальника цеху з ремонту тепломеханічного устаткування турбінного цеху енергоремонтного підрозділу, Роман Мельник фахово координує роботу досвідчених ремонтників, і впевнений, що підопічні його не підведуть.

**Олександр Шустерук**

На знімках: Р.Мельник на легкоатлетичній дистанції Chornohora Sky Marathon та на виробництві

## МОЛОДЬ ПРЕЗЕНТУЄ ВЛАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

На базі навчально-тренувального центру (НТЦ) Хмельницької АЕС проведено конкурс наукових доповідей серед молодих працівників станції. Дванадцять претендентів озвучили свої наукові дослідження у

наукова доповідь інженера виробничо-технічної служби Артура Адамчука щодо компенсації витрат при перетіканні електричної енергії відкритого розподільного пристрою 750-330 кВ ХАЕС під час режиму «транзит», яка за оцінкою журі визнана другою. На третій сходинці - працівник НТЦ Ігор Ткач, який представив на розгляд журі доповідь «Система організації та раціоналізації робочих місць «5S» у ВП «Хмельницька АЕС».

Серед призерів соціально-профспілкового напрямку роботу представниця транспортного цеху Ольги Шатковської «Недопущення професійного вигорання працівників – запорука успіху Компанії», визнано найкращою і найактуальнішою. Новизною та актуальністю вирізнялась також доповідь економіста планово-економічного відділу Наталії Василик «Кайдзен – японський ключ до успіху», яка посіла друге місце. Про йодну профілактику презентував роботу оператор спецводоочищення хімічного цеху атомної станції Володимир Чернишев, який увійшов до трійки призерів.

Переможці виробничого та соціально-профспілкового напрямків візьмуть участь у наступному етапі конкурсу серед молодих працівників Енергоатому.

**Власна інформація**

## СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ - НЕ РОЗКІШ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА

Виконавчий директор з персоналу ДП «НАЕК «Енергоатом» Олег Бояринцев зазначив, що Колективний договір Компанії у 2020-му та за перше півріччя 2021 року виконано на 100%. Важливою складовою ефективною соціальною співпраці є, на його думку, виконання соціального кошторису відповідно до Колективного договору. Витрати на соціальний розвиток у першому півріччі цього року зросли на 20%.

Значну увагу Компанія приділяє оздоровленню працівників. Майже третина з них (11,5 тисячі) скористалися санаторно-курортним лікуванням, на що Енергоатом спрямував 185 млн грн. Уже два роки діє добровільне медичне страхування. Цього року застраховано понад 50 відсотків працівників. Медичне страхування особливо принагідним виявилось під час пандемії. У боротьбі з COVID-19 Компанія забезпечила працівників на 100 відсотків масками та дезинфікуючими засобами. Торкнувся Олег Бояринцев і виробництва Компанією медичного кисню як медичного препарату. Ще у березні 2021 року НАЕК отримала ліцензію на провадження господарської діяльності з виробництва лікарського засобу «Медичний кисень» у рамках реалізації проекту «Енергоатом Медицина».

Те, що «соціальні гарантії працівникам – не розкіш для підприємства», підтвердив той факт, що підвищенням соціальної складової зусиллями адміністрації та профспілкової організації Компанії вдалося побороти негативну тенденцію відтоку висококваліфікованих фахівців, і «протягом останніх двох років жоден із них не вийшов за кордон задля кращого заробітку. А до цього, особливо у 2018-2019 роках, ситуація була вкрай хиткою: існувала загроза

дефіциту в Україні ліцензованих спеціалістів-атомників, особливо оперативного персоналу АЕС».

Олег Бояринцев пов'язує цей факт передусім із забезпеченням гідного рівня оплати праці персоналу вітчизняних АЕС: «Торік заробітну плату підвищили загалом на 24%: протягом року мінімальна тарифна ставка змінювалася на вищу чотири рази, а з 1 січня 2021-го її збільшили ще на 16%.

Допомагає втримати висококваліфікований персонал і забезпечення працівників житлом. За словами Олега Бояринцева, Компанія і надалі буде підтримувати надання безвідсоткових позик на поліпшення житлових умов працівників.

Олег Бояринцев розповів також про загальнодержавну програму з популяризації роботи в атомній енергетиці і введення дуальної освіти: поєднання на останніх курсах теорії з практикою. Йдеться про навчання українських студентів із профільних вищих навчальних закладів у поєднанні з заняттями на тренажерах в інженерних офісах та на атомних майданчиках. Наразі майже 2 600 студентів опановують «атомні» технічні спеціальності у вишах України. У 2021 році порівняно із попереднім майже вдвічі зросла кількість студентів, які пішли навчатися на такі спеціальності.

Олег Бояринцев розповів також про плани Компанії щодо розширення соціального пакету, а також про здійснення корпоративної реформи НАЕК.

«Корпоративізація «Енергоатому» – історія, яка триває не один рік. Але прийшов час її завершити. І завершити успішно. Проект закону, який має вирішити це питання, вже готовий. Скоро він буде винесений на засідання Кабміну, а далі – на розгляд Верховної Ради».



двох напрямках - виробничому та соціально-профспілковому з метою пошуку нових шляхів оптимізації виробничого процесу, стимулювання ініціативи, розкриття науково-технічного потенціалу та підвищення загального рівня знань молодих працівників.

Найбільшу кількість наукових робіт цього року молоді працівники представили саме у виробничому напрямку, де і розгорнулася конкуренція. Учасники презентували власні теми та захищали їх згідно з умовами конкурсу, відповідаючи на додаткові питання членів конкурсної комісії.

За результатами оцінювання в категорії «Виробничий напрямок» перше місце посів працівник енергоремонтного підрозділу Владислав Дем'янюк з роботою «Завантаження та розвантаження фільтруючого іонообмінного матеріалу систем хімічного цеху». Не менш актуальною була

## ЗАВЕРШЕНІ ОСНОВНІ РОБОТИ ЩОДО ДОСЛІДНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ РЕЖИМУ РОБОТИ РЕАКТОРНОЇ УСТАНОВКИ (РУ) НА ПІДВИЩЕНІЙ ПОТУЖНОСТІ 101,5%

З метою підвищення ефективності виробництва у нових «ринкових» умовах, в енергокомпанії була розроблена «Комплексна (зведена) програма підвищення ефективності та надійності експлуатації енергоблоків АЕС ДП «НАЕК «Енергоатом». У цю програму входить впровадження модифікації «Підвищення дозволеної теплової потужності реакторів діючих енергоблоків ВП АЕС з ВВЕР-1000 (В-320) шляхом підвищення точності визначення теплової потужності реактора і точності її підтримки».

Результатом цієї модифікації щодо ВП ХАЕС стане можливість підвищення потужності енергоблоків № 1 і №2 до 101,5% від номінальних 100%. Це здійснюється шляхом підвищення точності визначення потужності реактора і підвищення точності її регулювання, що дозволить забезпечити експлуатацію РУ на потужності 101,5% з гарантованим виконанням всіх умов і вимог з безпеки щодо роботи на потужності 100%.

Таке підвищення точності досягається внаслідок попередньо виконаних відповідних модернізацій систем

контролю і управління. Це дозволяє не тільки збільшити потужність, але і підвищити безпеку енергоблоків шляхом підвищення точності підтримки параметрів, що впливають на безпеку. Такий підхід при підвищенні потужності вже не одне десятиліття застосовується в світовій атомній промисловості та є загальноприйнятою апробованою практикою. Виконання такої модифікації виконується згідно з чинною нормативною базою та «ядерним» законодавством й узгоджене з Держатомрегулювання, що гарантує безумовне виконання всіх вимог забезпечення безпеки.

Дослідну експлуатацію режиму роботи реакторної установки на підвищеній потужності у ВП ХАЕС було розпочато ще у серпні поточного року.

Зокрема, були здійснені всі необхідні підготовчі роботи й перевірки. Безпосереднє підвищення теплової потужності РУ від 100% (3000 МВт) до 101,5% (3045 МВт) виконано наприкінці вересня, що призвело до збільшення потужності турбогенератора від 1010 МВт до 1025 МВт.

За словами головного технолога ВП ХАЕС Руслана Карикова, зібрані необхідні матеріали та дані, що дозволяють зробити висновки про можливість введення в промислову експлуатацію енергоблока №1 з дозволеною потужністю 101,5%. Основа мета проведеної дослідної експлуатації - підтвердження безпеки енергоблока при його роботі на підвищеному рівні потужності. Дослідна експлуатація буде закінчена найближчим часом після розгляду та затвердження її результатів, за умови підтвердження їх достатності для досягнення поставленої мети.

Надалі така ж робота буде здійснена й на енергоблоці №2.

«У результаті проведених модифікацій, енергоблоки №1 і №2 будуть допущені в промислову експлуатацію на рівні потужності РУ до 101,5%. Це призведе до безпечного збільшення виробітку електроенергії нашими енергоблоками, а це означає, що ХАЕС принесе додатковий внесок в енергобезпеку України», - зазначив головний технолог Руслан Кариков.

Понад століття цей будинок був свідком багатьох подій, зміни епох та безлічі зустрічей.

Зникла російська імперія, а потім пішла в небуття і радянська влада.

Врешті-решт будівля дочекалась незалежності України.

На жаль, у 90-і зникла і вона, полишивши на згадку кахлі з візерунками, що встеляли підлогу залу очікування...

Гарна двоповерхова дерев'яна споруда, що була збудована в 70-і роки ХІХ століття, слугувала залізничним вокзалом в селі Кривин.

Перший потяг прибув на станцію Кривин 1 березня 1873 року з міста Бердичева.

Залізницю на той час саме розбудовували, внаслідок чого дали на захід до Бреста перший поїзд із Кривина відправився 25 травня того ж року.

Згадки про кривинський вокзал у пам'яті багатьох людей. У кожного вони свої. Особисто для мене це – батьківщина. Зі славуцького пологового будинку батьки привезли мене саме сюди. На другому поверсі вокзалу було декілька квартир, в одній з яких проживали мої рідні з 1950 року. Спочатку бабця Надія та дідусь Віктор, згодом там народилась моя матуся.

У далекі 1930-і роки мій прадід Карпо теж працював на залізниці. У буремному 1937 році, за неправдивим свідченням дружини брата, він був репресований, а в вересні того ж року розстріляний. Сиротами залишились шестеро дітей, 5 із них ще були неповнолітніми. Бабці тоді було 13. Карпо Климович був реабілітований у 1958 році.

Мій дід, Віктор Антонович, тривалий час працював на різних посадах на залізниці, в останні роки свого життя був черговим по станції Кривин. Бабця Надія Карпівна тривалий час працювала в магазині поряд з вокзалом аж до виходу на пенсію.

Тут промайнули дитячі роки мого життя. Один із найперших спогадів раннього дитинства – зустріч із лікаркою. Вона приїздила залізницею з Шепетівки, щоб оглянути малюків. Я намагалась від неї втекти та заховатись під ліжком. Певно це тому, що вона була у білому халаті, який у дитячій свідомості був сигналом небезпеки.

Поряд із нами проживало молоде подружжя Наумухів. Їхня донька Таня була не лише сусідкою, а й моєю подругою-рівесницею. Також на той час там жили Дубінови, Кіщуки, Навроцькі...

Узимку 1977 року більшість сімей із вокзалу переселили в новозбудований цегляний двоповерховий будинок, що розташований неподалік від вокзалу, на Привокзальній, 13. Новосілля святкувала й наша родина, яка на той час поповнилась моїм братиком...

...Парадний фасад вокзалу виходив на перон та залізничні колії. Троє з чотирьох вікон нашої оселі були крайні праворуч (2 поверх). Південна сторона вокзалу містила подвір'я та лях, яким користувались і мої рідні. Широкі сходи, якими щоденно ми підіймались до своїх

помешкань на другий поверх теж були дерев'яні. Пам'ятаю, як вони скрипіли під час руху, особливо, коли хотілося пробігтись якомога швидше.

У нашій оселі була велика кухня з грубкою, якою опалювали і де готували



страви, та невелика кімната. На даху вокзалу було три комини – димоходи. Централізованої подачі води та водовідведення не було. Поряд із будівлею вокзалу знаходився туалет загального користування, окремо жіночий та чоловічий.

Окрім двох поверхів вокзал мав ще й горище, яке слугувало мешканцям для сушки білизни, особливо взимку. При цьому там завжди вистачало інших мешканців – голубів. Взимку двері на горище зачинялись, оскільки там було морозно.

Бабця розповідала мені про те, як свого часу станція Кривин була прикордонною (до 1939 року). Сусідній Острогор був вже територією Польщі.

Активно використовували залізницю протягом як Першої, так і Другої світових війн. Був інтенсивний рух не лише промислових та продовольчих товарів, техніки, але й людського ресурсу.

Саме тут, на кривинському вокзалі, моя бабця Надя востаннє бачила чоловіка своєї старшої сестри Ольги. Її чоловік був прикордонником. Улітку 1941-го фашисти взяли його в полон. Більше від

нього не було жодної звістки. Так сестра лишилась вдовою, а піврічний племінник став сиротою.

Каса продажу квитків розміщувалася одразу при вході ліворуч. Тривалий час касиром із продажу залізничних квитків працювала Віра Паламарчук, подруга та однокласниця моєї бабусі. Вона проживала зі своєю сім'єю поруч із вокзалом у одноповерховому будинку, біля колонки. Нині у тому приміщенні діє магазин господарчих товарів.

У будівлі вокзалу функціонував також буфет. Працював він і в 70-80-і роки ХХ століття. Розташовувався буфет на першому поверсі, з торця. Там завжди можна було придбати воду, лимонад чи пиво. У дитинстві влітку на канікулах ми інколи могли назбирати скляних пляшок та обміняти їх у буфеті на смаколики: цукерки, печиво чи сіро.

Зала очікування мала високу стелю та досить ошатний вигляд, що закарбувалось у моїй пам'яті. На стінах – декілька репродукцій картин. Підлога була з кахлю, можливо, він слугував подорожнім ще з 19-го сторіччя.

Навпроти каси продажу квитків був так званий «Червоний куточок», який за радянських часів використовували для популяризації всіляких державних свят. На Новий рік, наприклад, там ставили та прикрашали живу ялинку, що майже сягала височенної стелі. Нам, дітям, дарували солодощі та мандарини. В інший час двері до того приміщення були зачинені. У залі очіку-



вання були крісла, де можна було присісти та перепочити подорожюючим.

Пригадую, що за протилежної сторони від входу до залу вокзалу, в ніші біля вікна, стояла велика ємність з питною водою. Дітьми ми часто навідувались до

вокзалу саме для того, щоб зробити декілька ковтків і бігти далі.

Зі спогадів моїх знайомих, за часів НЕПу, в залі очікування можна було придбати смачну домашню випічку, яку готувала місцева жителька на продаж. Вони з чоловіком там мали крамничку. Певне, то було задовго до появи буфету.

Яким був вокзал за часів Російської імперії, ні спогадів, ні фото я не знайшла. На жаль, можливо цієї інформації вже не знайти і в архівах, а старожилів, які б про це пам'ятали, теж уже немає.

Вокзал, слугував своєрідним центром, де перетиналось багато людей. До потягів свого часу приїздили на підводах. З нетерпінням очікували їхнього прибуття, який віз дорогих серцю людей чи вантажі. Коні, тим часом, перепочивали, їх підгодовували у дворі поряд із вокзалом. Інколи підвод були десятки, звісно, що цей транспорт був витіснений із поширенням авто.

Поряд із вокзалом, зі спогадів моєї мами, діяв невеличкий базар, де теж кипіло життя.

У рік проголошення незалежності нашої держави я закінчила школу та стала студенткою столичного ВУЗу. Тоді ще будівля вокзалу була на своєму місці та функціонувала за призначенням, хоча на другому поверсі вже ніхто не проживав. Регулярно, щомісяця, я користувалась залізницею під час студентства, але згодом, через декілька років, була шокована, коли не побачила рідного старого вокзалу на своєму звичному місці... Там утворилась пустка... Навколо все ще росли фруктові дерева, які були посажені приблизно у 50-60 роки минулого століття, але вокзалу не було...

Натомість і дотепер нетишинці полюбують мандрувати залізницею. Найближча станція Кривин знаходиться в 6 км від міста енергетиків. Ще з 1980-х було регулярне сполучення між станцією Кривин та нашим містом. Однак нині автобусних рейсів значно менше. Можливо тому, що більшість мають авто, інші замовляють таксі, і лише декілька рейсів удень та вночі довозять мандрівників до осель або на вокзал.

Прикро, адже справжнього, а не тимчасового приміщення, для вокзалу за понад 20-ть років так і не змогли збудувати ні залізниця, не сприяло цьому і керівництво нашого міста.

І тільки мій вокзал досі «живий», він у моїй пам'яті. І, можливо, у вашій також...

**Оксана Тихоліз,  
інженер АСКРО ЦРБ**

# СОРОК ЛІТ ПОЗАДУ, ПОПЕРЕДУ НОВІ ЗДОБУТКИ

1981 року шкільний дзвоник покликав за парти учнів першої міської школи.

Відтоді промайнуло 40 років. Відтак не зайве пригадати момент становлення першого педагогічного колективу Нетішина. Директором закладу на той час був Степан Федотович Демчик, заступником з навчально-виховної роботи Ганна Василівна Поповійчук (Томусьяк), з виховного компоненту – Валентина Володимирівна Березька. Господарською частиною опікувався Борис Олександрович Дацюк. Того року школа прийняла 773 учня. Становлення не було простим. На плечі педагогів випало крім безпосереднього навчального процесу займатись облаштування класних кімнат, доведенням приміщення школи до прийняттого вигляду.

В числі педагогів-першопрохідців були Г.В. Александрова, Г.С. Мойсеєць, Н.І. Рухало, Н.В. Кінах, О.М. Гізун, В.І. Головка, В.Б. Ляшук, Н.О. Шпарук, Л.Л. Лавренюк, М.М. Шевцова, Г.В. Сорока, О.В. Сідлецька...

Через десять років до виконання обов'язків директора випало приступити мені – на демократичних засадах колектив обрав нового керівника.

Вдячний долі, що помічниками у мене були Надія Дмитрівна Пташнюк, Степан Федорович Васильчишин, Олексій Тихонович Маринчук, Ольга Володимирівна Сідлецька, Наталія Іванівна Кравчук. У 1992 році із 109 дев'ятикласників п'ятеро закінчили школу на відмінно, семеро медалістів було серед випускників одинадцятикласного класу. Про той випуск нагадують нині висаджені перед школою берізки.

27 серпня 1992 року ми провели круглий стіл: «Нетішин вчора, сьогодні і завтра», участь у якому крім педагогів взяли міський голова І.Гладуняк, заступник начальника управління будівництва ХАЕС О.Степанюк, заступник начальника ВРП ХАЕС Н.Іванова, начальник інспекції у справах неповнолітніх В.Гонтарук. Наслідком розмови став капітальний ремонт школи: відновлено дах,

замінено сантехніку і світильники, пофарбовано двері, вікна, замінено лінолеум.

Наступного року 13 одинадцятикласників закінчили школу із медалями, чотирнадцять вступили до вищих навчальних закладів, дванадцять – у технікуми. З їх числа Наталія Шпетна, Оксана Мострянська, Галина Деркач, Раїса Ясінська, Світлана Шпарук, Валентина Павлюк та Валентина Головка обрали педагогічну спецію.

Ми організували допомогу у сільськогосподарських роботах місцевому колгоспу, оздоровчі табори на базі школи, поїздки дітей до Одеси, Києва та інших міст, зустрічі із творчими особистостями, дискотеки, молодіжні вечори. Школа була опорною з проведення районних методоб'єднань, предметних олімпіад, спортивних змагань тощо.

Саме ці роки після завершення навчання у вузах розпочали педагогічну діяльність С.П. Мовчан, Н.Г. Мельник, Л.В. Липинська, Л.П. Базан, Т.А. Соболик, Л.В. Адамчук, О.В. Кононюк, Л.О. Оно-

приук, Б.П. Шевчук, В.В. Василюшин, М.О. Бесараб, Т.В. Савсуненко, М.В. Процюк, О.В. Киянчук, О.В. Сліпчук та інші нині знані предметними.

У 1994 - 2010 роках закладом керувала Світлана Степанівна Юдіна. Це був гідний відрізок шляху, про який можна оповідати багато. Зазначимо, що школа є виховала велику плеяду прекрасних спортсменів, серед яких чотири заслужені майстра спорту України, золота медалістка Олімпіади в Пекіні Галина Пундик. Школа готує призерів обласних та республіканських олімпіад з різних предметів.

На даний час у школі працює 70 вчителів, які опікуються 923 вихованцями. Очолює колектив Таміла Анатолівна Соболик. Школу чекають великі переми у плані переорієнтації на 12-річне навчання. Нині розпочинається новий етап розвитку закладу. І він буде, безумовно, успішним.

**Петро Шелепало,**  
директор ЗОШ №1 у 1991-1994 роках

## БІБЛІОТЕКА – ТВОЯ ТОЧКА ОПОРИ

Тенденція до скорочення відвідувачів бібліотек намітилась давно, проте висновок відомого кіногероя, що «не буде ніякого театру, а лише одне телебачення», не справдився. Професія бібліотекаря вічна і магічна, одна із найдревніших. Багато відомих людей різних епох були бібліотекарями: Клавдій Птолемей, Святий Кирило, Максим Грек, Вільгельм фон Лейбніц, Даніель Дідро, Іммануїл Кан, Брати Грімм, Льюїс Керрол, Іван Бунін, Микола Вороний, Мао Цзедун.

Бібліотека є фундаментом людської культури, хранителькою документальної пам'яті поколінь. У Нетішині багато прихильників читання. Принаймні бібліотеки міста активно відвідують студенти і чимало працівників станції. Зокрема (деталізувати конкретні посади не маю змоги) інженер І.В. Гапончук, лаборант І.Г. Бондарчук, переробник І.В. Хвалько, регенераторник В.А. Душнюк, охоронці Н.М. Горкун та Н.В. Рачунь, слюсарі Ю.С. Загубський та В.С. Веремійчук, контролер Л.Е. Шевчук, апаратник Л.К. Гаврилюк, інженер О.Д. Кунець, бухгалтер Т.В. Старикова, обхідник ПРК О.Д. Кравченко, лаборант І.Г. Бойко. Дуже активні пенсіонери ХАЕС К.Р. Соловійов, О.С. Козар і постійна відвідувачка протягом десяти років О.І. Шумова.

Сьогодні наші бібліотеки – це не лише сховище інформації, а багатofункціональні відкриті простори з комплексними поєднаннями якісних літературних фондів, місця зустрічей та спілкування, центри розвитку громади.

Бібліотеки наполегливо працюють над втіленням нових нестандартних форм соціокультурної роботи, виконанням цільових комплексних програм, розкриттям інформаційного ресурсу та потенціалу бібліотек, своєчасно відгукуються на важливі події життя країни, міста використовуючи різноманітні форми роботи.

Справжніми помічниками та порадиниками на шляху до знань є бібліотекарі – мудрі, яскраві, неповторні і вір-

ся, що бібліотечна професія вимагає багато знань. На питання «Якою я бачу сучасну бібліотеку?» хочу сказати словами американського бібліотекознавця Мелвіла Д'юї: «Якщо стара книгозбірня була джерелом, до якого йшли всі спрагли знань, то нова – це водогін, що розносить живильну вологу по домівках».

Американський кінорежисер Джоель Шумахер стверджував, що бути бібліотекарем те саме що бути велосипедистом, коли переїждати крутити педалі, падаєш. Тож бажано завжди бути в русі, тримати рівновагу.

Завдяки старанням бібліотечних працівників, співпраці з міською владою та залученням міжнародних інвестицій бібліотеки міста стали сучасними інформаційними центрами, обладнаними комп'ютерною технікою та новим спектром інформаційних послуг, переважно безкоштовних.

Зупинятися на досягнутих результатах та успіхах ніхто не збирається, адже втратити час – це втратити все, у що вкладено стільки душі, праці, любові, досвіду, знань і, безперечно, матеріальних ресурсів.

Цьогорічний девіз бібліотечної спільноти «Бібліотека – твоя точка опори».

Приходьте до нас, аби отримати свою точку опори.

**Марія Омельчук,**  
директор КЗ «Публічна бібліотека міської Нетішинської ТГ»



ні збирачі духовних скарбів, провідники у світ нового і непізаного. Саме бібліотекарі, допомагають читачам бути обізнаними у сучасному світі, пізнавати його реальну картину, виховують інформаційну культуру особистості.

Декому здається, професія бібліотекаря полягає в тому, щоб просто взяти з полиці книжку і видати її читачеві. В більшості своїй люди вважають, що в бібліотеці зможе працювати будь-хто, а тому щиро дивують-

### Посміхніться!

Кожен раз, коли я відкриваю де-небудь розподільну коробку, знову і знову переконаюся, що в нашій країні електрики – люди творчі.

\*\*\*

Син запитує у матері: «Мамо, а що таке трансформатор?»

Вона відповідає: «Ну як тобі пояснити? Це як наш тато: 380 отримує, 220 віддає, а на решту "гуде"!»

\*\*\*

В автобусі. - Ваш квиток? - Нема, а ваш? - Я контролер, взагалі-то! - А я електрик, так що мені тепер, за світло не платити?!

### ПОПОВАЖЕННЯ

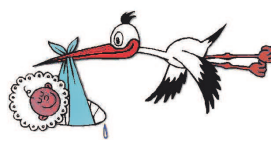
З 28 вересня по 5 жовтня 2021 року в акушерському відділенні Нетішина народилося 8 немовлят: 2 дівчинки і 6 хлопчиків.

Нетішинських немовлят цього разу 6: 1 дівчинка і 5 хлопчиків.

Мамою найбільшої новонародженої дитини

стала нетішинка Ганна Володимирівна Пилипчук.

Її синочок народився вагою 6120 грамів при зрості 61 сантиметр. Щиро вітаємо батьків з поповненням у сім'ї. Дані на 9 годину 5 жовтня 2021 року.



### ПРОВОДИТИМУТЬСЯ СТІЛЬБИ

На стрільбищі військової частини 3043 особовим складом В/ч з 08.00 до 15.00 проводитимуться стрілецькі тренування та виконання вправ навчальних стрільб зі штатної стрілецької зброї у наступні дні: 7, 12, 13, 20, 21, 26, 27, 28, 29 жовтня; крім цього 12 та 20 жовтня з 19.00 до 23.50.

Безпосередньо перед проведенням занять та стрільб територія стрільбища та прилегла місцевість силами особового складу військової частини буде перевірена на предмет відсутності сторонніх осіб, тварин та транспортних засобів тощо. На час проведення занять та стрільб будуть виставлені пости оточення з метою блокування несанкціонованого доступу до місця проведення стрільб, а також для спостереження за прилеглою територією.



### Перспектива

Розповсюджується безкоштовно

30100, Хмельницька обл., м.Нетішин, вул. Лісова, 6, редакція. Головний редактор В.П. Гусаров, тел.: 6-37-84  
Тел.: редактор 6-37-85; кор-т: 6-37-86; www.xaes.org.ua; E-mail:gusarov.viktor@khnpp.atom.gov.ua

Засновник - адміністрація і трудовий колектив Хмельницької атомної електростанції

Зам. 2400. Тираж 1000 екз. Обсяг 1 д.а. Набір і текстові діапозитиви виготовлені у ДОД ЦГЗ ХАЕС.  
Віддруковано «ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ», м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14. Свідоцтво про реєстрацію серії ХЦ № 200 від 25 жовтня 1994р.